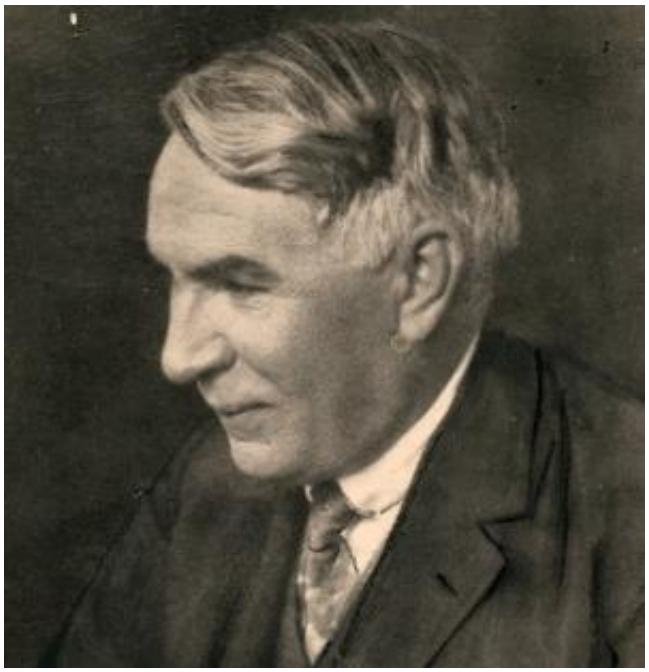

Móra Ferenc
Tóbiás mester

Hangos mese

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/tobias_mester)

Jó embereivel, hív szolgáival, válogatott nagyurakkal Mátra széliben vadászgatott egyszer Mátyás király. Űzték a szarvast, s dél idején terebélyes fák árnyában jóízűen megették a cigánypecsenyét. - No, most már hunyjunk egyet ebben a szép bársonyfűben, urak - heveredett le ebéd után a király. - Tóbiás mester majd vigyáz a lovakra, míg mi szundikálunk. Tóbiás mester olasz tudós volt, s az eszével szolgálta a királyt. Szörnyű okos ember volt, nemhiába mindig a könyveket búj ta.

Értett olyan nyelveken, amiken semmi élő ember nem beszél. Megmondta, hogy ezer esztendővel ezelőtt ezen meg ezen a napon nap sütött-e, vagy eső esett. Tudta, hogy mért dong a szúnyog, és mért nem kukorékol a szamár. Tudott az mindent az égvilágon, mert

minden benne volt a nagy könyveiben, amik közül mindig magával hurcolt egyet-kettőt.

Most is úgy belemerült az olvasásba a galagonyabokrok alatt, hogy egy szót se hallott a király beszédéből.

- Neked szóltam, mester - kiáltott rá Mátyás -, van-e kedved bojtárkodni?!

Tóbiás mester akkora igent bólintott, hogy az orrára csúszott a hegyes bársonysüveg.

- Van, királyom, van. A lovak elolvasgatnak ebben a szép könyvben, én meg ellegelgetek ebben a szép zöld mezőben.

Az urak elnevették magukat, aztán elszéledtek aludni. Tóbiás mester pedig meg nem tudta érteni, hogy mit nevetnek most őrajta. Nagy mérgesen búját vissza a könyvébe, s ki se gubódzott belőle, míg napáldozat táján a király föl nem ébredt, és össze nem kürtölte az urakat.

- Gyerünk, urak, gyerünk, megfőtt már azóta otthon a malackörmös bableves.

Az urak talpra ugráltak, Tóbiás mester is becsapta a nagy könyvet, és megdörzsölte a szemét:

- Mehetünk, királyom, mehetünk.

No, pedig nem mehettek. Tóbiás mester rosszul bojtárkodott: szőrén-szálán elveszett a király fakó lova.

- No, híres bölcs, most add elő a tudományod! - ráncolta össze a szemöldökét Mátyás. - Elveszett a fakó, te felelsz érte.

- Engedelmet kérek - tette az orrára a mutatóujját Tóbiás mester -, nem veszett az el. Azt mondja az írás, hogy a világon semmi se vész el. Megvan az a fakó valahol.

- Süsd meg a tudományodat! - legyintett a király. - A lovat add elő akárhonnan, vagy utánamehetsz magad is.

Nosza, a válla közé kapta a nyakát erre a nagy tudós, s alázatosan elsompolygott a lovat keresni. A harmadik lépésnél visszafordult. Könnyebb egy tűt megtalálni a szalmakazalban, mint egy lovat a Mátrában.

- Pardon, grácia fejemnek - somfordált oda a király elé -, bizonyosan a farkasok ették meg a fakót.

- Farkasok nyár derekán? - csóválta a fejét bosszúsan a király. - Különben eredj utánuk, tudsz te a farkasok nyelvén is.

A kíséret elnevette magát, a mester pedig nagy morogva bebújt a sűrűbe. Megzörgetett minden bokrot, megvallatott minden levelet, s utoljára is összekarmolászva, megtépett gúnyában borult a király elé.

- Egy életem, egy halálom, fejemet neked ajánlom, de a fakót nem találom.

- Sebaj, no, mester - esett meg a király szíve az öreg Tóbiáson. - Én majd fölülök a nádor lovára, a nádor az országbíróéra, az országbíró a tárnokmesterére, a tárnokmester a kunkapitányéra, a kunkapitány a sereghajtó hadnagyéra, a sereghajtó hadnagy a tiedre, te pedig hazakutyagolsz gyalogszerrel vagy nádparipán, ahogy jobban esik.

Már éppen indulóban voltak, mikor egyszer csak közéjük toppan egy öreg pásztorember. Szűre a vállán, bocskor a lábán, görbe bot a kezében, illedelmes köszöntés a száján.

- No, mire végzik? - azt mondja. - Hazafelé igyekeznek?

- Igyekeznénk ám, ha kár nem ért volna - feleli a király.

- Kis kár nem nagy kár - azt mondja a pásztor.

- De nagy kár ám az, hogy a fakó lovam elveszett - magyarázta Mátyás. - Nem találkoztál vele jártodban-keltedben, jó ember?

- Színét se láttam - nézett körül a pásztor -, hát aztán legalább keresték-e valahol?

- Mindenütt, ahol nincs - kottyant bele mérgesen Tóbiás.

- Hát ott kell megnézni, ahol van - mondta komolyan a pásztor. - Meg kell nézni a szarkafészekben.

Szép kerek szarkafészek ringatózott a legmagasabb nyárfa hegyében, arra mutatott föl a pásztor, Tóbiás mester pedig elvihogta magát:

- Hihi! Lovat a szarkafészekben! No, még ilyet se hallottam életemben.

- Meg kell pedig azt próbálni, mester! - ütött a vállára a király, aki egyszerre keresztüllátott a szitán. - Mássz föl csak erre a fára, nézd meg azt a szarkafészket!

Tóbiás mester csavargatta a fejét jobbra-balra. Mégiscsak furcsállotta, hogy ő udvari tudós létére fára másszék. De a király olyan keményen biztatta a szemeivel, hogy jobbnak látta lerúgni a kordován csizmát, s nekirugaszkodott a fának.

Hosszú lábával egykettőre fönt termett, s le is kiáltott csúfolódva:

- Szarka sincs ebben, nemhogy ló volna!

- Nono! - szólt vissza a király -, nézz csak körül abból a fahegyből, hátha látsz valami szépet.

Hát akkorát rikoltott a mester, mint egy erdő sárgarigó:

- Ne legyen Tóbiás a nevem, ha nem látom a fakót! Ott legel, ni, az érparton, a másik erdőszélen!

Nem telt bele egy jó harapásnyi idő, már a fakón ült a király, de addig el nem indult, míg kezet nem szorított a pásztorral.

- No, jó ember, többet tudsz egy regiment tudósnál. Tavaszra hozzád adom iskolába Tóbiás mestert. Meg is fizetem érte a tandíjat előre.

Azzal elővette az erszényét, de biz abban nem volt egyéb egy rézpolitúránál.

- Sebaj, no - nevetett a király -, itt hagyom zálogba a bicskámat!

Ezüst volt annak a vasa, arany a pántja, karbunkuluskővel kirakott a nyele. Azóta se evett magyar pásztor olyan bicskával paprikás szalonnát.

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/tobias_mester)